

ශ්‍රී ලාංකේය කෘෂිකාර්මික අභිචාර හා බැඳුණු බෞද්ධාගමික පසුබිම

එම්ග ඩබ්ග ඩීග ඊෂණී

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය.

කෘෂිකර්මාන්තය හා බුදුදහම අතර සබඳතාව වසර 2550 ටත් අධික කාලයක සිට පැවත එන්නකි. ක්‍රි.පූ. 6 වන සියවසෙහි බුදුන් වහන්සේ මෙලොව පහළ වන අවධිය වනවිට භාරතීය සමාජයෙහි ප්‍රධාන ආර්ථික සාධකය බවට පත්ව තිබුණේ කෘෂිකර්මාන්තය යි. ඒ අනුව කෘෂිකර්මාන්තයේ අභිවෘද්ධිය සඳහා ඉවහල් වන බොහෝ කරුණු බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරනු ලැබූ අතර ම එය බෞද්ධාගමික හුරුවකින් යුත් කෘෂිකාර්මික සංස්කෘතියක් බිහිවීම කෙරෙහි ප්‍රබල ලෙසම හේතු විය.

ලාංකේය සමාජයෙහි ද ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ සිට ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මාර්ගය වූයේ කෘෂිකර්මාන්තය යි. එවකට පැවති ඇදහිලි හා විශ්වාසයන්ට අනුගත අභිචාර විධිත් මත එය ක්‍රියාත්මක විය. නමුත් මහින්දාගමනයත් සමග ඇතිවූ බෞද්ධාගමික පුනරුදය කෘෂිකර්මාන්තය තුළ එතෙක් පැවති අභිචාර විධිත් නවමු මගකට යොමුකර ලීමට සමත්ව ඇත. ඒ අනුව ලාංකේය කෘෂිකර්මික අභිචාරයන්හි බෞද්ධාගමික පසුබිම විමසා බැලීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණයි.

ප්‍රාග් බෞද්ධ සමාජයෙහි කෘෂිකර්මාන්තයෙහි අභිවෘද්ධිය සඳහා අනුගමනය කළ අභිචාර විධි බොහෝමයක්ම දේව සංකල්පය හා අදාශ්‍රමාන බලවේගයන් ප්‍රමුඛ කොට සිදුකෙරිණි. නමුත් බුදු දහමේ ආභාසයත් සමග ම මෙය අර්ථාන්විත ස්වරූපයක් ගනු ලැබීය. එහිදී බුදුන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ කොට ගත් ත්‍රිවිධ රත්නයට ප්‍රධාන ස්ථානය ලැබිණි. කෘෂිකර්මාන්තයේදී පළමු ව කරනු ලබන්නේ වනාත එළිකර ඇල එළිපෙහෙලි කිරීමයි. එහිදී සුභ හෝරාවක් බලා ඒ සඳහා ගනු ලබන උපකරණයන්ට, “ඉතිපිසෝ භගවා...”, “ජයෝ මුනින්දස්ස...” ආදී වශයෙන් වූ ගාථා පාඨයක් සිහිකරමින් තෙවරක් නමස්කාර කරමින්, සිදුකරන කාර්යයෙහි සාර්ථකත්වය සඳහා තෙරුවන් ගුණ සිහිකරයි. කුඹුර ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා හික්ෂුන් වහන්සේ ලවා පිරිත් සජ්ඣායනය කිරීම, පිරිත් පැන් ඉසීම, රතන සූත්‍රය හා සීවලි පිරිත තල්පත් වල ඇද කුඹුරෙහි එල්ලීම, ඇස්වහ කටවහ සහ කෘමි උවදුරු අවම කරගැනීමට බුදුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පතුල සහ නව අරහාදී බුදුගුණ ඇතුළත් “කමත් යන්ත්‍රය” සකස් කිරීම ආදිය සිදුකරනු ලබයි.

අස්වනු නෙලීමෙන් අනතුරුව ලබාගත් අස්වැන්නෙන් පළමු කොටස බුද්ධ පූජාව සඳහා ද දෙවන කොටස දෙවියන් සඳහා ද පූජා කරයි. මේ මගින් බෞද්ධාගමික පදනමක් මත ලාංකේය කෘෂි ආර්ථිකය ශක්තිමත් වූවා සේම මිනිසුන් තුළ දැහැමි ආකල්ප, එක්සත්බව, කායික හා මානසික සංවර්ධනය ද ඇති වූ බව ප්‍රත්‍යක්ෂ විය.

ප්‍රමුඛ පද - ලාංකේය, කෘෂිකර්මාන්තය, බෞද්ධ පසුබිම, අභිචාර